

Sizning yuzingiz tahlili asosan matematik formulaga aylanadi. Raqamli kod yuz izi deb ataladi. Bosh barmoq izlari o'ziga xos bo'lgani kabi, har bir insonning o'z yuz izi bor.

4-qadam: Moslikni topish

Keyin sizning yuz izingiz boshqa taniqli yuzlar ma'lumotlar bazasi bilan taqqoslanadi. Masalan, FBI turli davlat ma'lumotlar bazalaridan olingan 650 milliongacha fotosuratlarga kirish huquqiga ega. Facebookda shaxs nomi bilan yorliqlangan har qanday surat Facebook ma'lumotlar bazasining bir qismiga aylanadi, undan yuzni tanish uchun ham foydalanish mumkin. Agar sizning yuz izingiz yuzni tanish ma'lumotlar bazasidagi rasimga mos kelsa, u holda qaror qabul qilinadi.

Barcha biometrik o'lchovlar ichida yuzni aniqlash eng tabiiy hisoblanadi. Intuitiv ravishda bu mantiqan to'g'ri keladi, chunki biz odatda bosh barmoq izlari va irislariga emas, balki yuzlarga qarab o'zimizni va boshqalarni taniyamiz. Hisob-kitoblarga ko'ra, dunyo aholisining yarmidan ko'pi muntazam ravishda yuzni aniqlash texnologiyasidan foydalanadi.

Yuzni aniqlash texnologiyasiga misollar

1. **Amazon** avvalroq huquq-tartibot idoralariga bulutga asoslangan yuzni aniqlash xizmatini **Recognition** deb atagan. Biroq, 2020 yil iyun oyidagi blog postida kompaniya o'z texnologiyasidan politsiya tomonidan foydalanishga bir yillik moratoriyni rejalashtirayotganini e'lon qildi. Buning mantiqiy asosi inson huquqlari va fuqarolik erkinliklarini himoya qilish uchun AQSh federal qonunlarini qabul qilish uchun vaqt ajratish edi.

2. **Apple** foydalanuvchilarga telefonlarini tezda qulfdan chiqarish, ilovalarga kirish va xaridlarni amalga oshirishda yordam berish uchun yuzni tanishdan foydalanadi.

3. **British Airways aviakompaniyasi** AQShdan reyslarga chiqayotgan yo'lovchilar uchun yuzni tanish imkonini beradi. Sayohatchilarning yuzlarini kamera orqali skanerlash orqali ularning pasporti yoki bortga chiqish talonini ko'rsatmasdan samolyotga chiqish uchun shaxsini tasdiqlash mumkin. Aviakompaniya Buyuk Britaniyaning Xitroudan ichki reyslarida texnologiyadan foydalanmoqda va aeroportdan xalqaro reyslarga biometrik bortga kirish ustida ishlamoqda.

4. **AQShda joylashgan Cigna** sog'liqni saqlash sug'urtachisi Xitoydagi mijozlarga firibgarlik holatlarini kamaytirish uchun yozma imzo emas, balki fotosurat yordamida imzolangan tibbiy sug'urta da'volarini topshirishga imkon beradi.

5. **Coca-Cola** butun dunyo bo'ylab yuzni tanishni bir necha usulda qo'llagan. Misollar, Xitoydagi ba'zi savdo avtomatlarida qayta ishlash uchun mijozlarni mukofotlash, Avstraliyadagi avtomatlarida shaxsiylashtirilgan reklamalarni yetkazib berish va Isroilda tadbir marketingi uchun.

6. **Facebook** 2010-yilda AQShda yuzni tanishdan foydalanishni boshlagan, chunki u o'zining teg takliflari vositasi yordamida suratlarga avtomatik ravishda teg qo'ygan. Asbob foydalanuvchining yuzini skanerlaydi va u kimligi haqida takliflar

beradi. 2019-yildan beri Facebook maxfiylikka ko'proq e'tibor qaratish maqsadida ushbu xususiyatni qo'shib qo'ydi.

7. **Google** ushbu texnologiyani **Google Photos** ilovasiga kiritadi va undan rasmlarni saralash va tanilgan odamlarga qarab avtomatik belgilash uchun foydalanadi.

8. **McDonald's** o'zining yapon restoranlarida mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini baholash, jumladan, mijozlarga yordam berayotganda o'z xodimlarining jilmayishini tahlil qilish uchun yuzni tanishdan foydalangan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. <https://usa.kaspersky.com/resource-center/definitions/what-is-facial-recognition>

QADIMGI RIMNING XII JADVAL QONUNLARI ASOSIDA O'ZBEKISTONDA DAVLAT YERLARI, AVTOMOBIL YO'LLARI TO'G'RISIDAGI NORMALARNI TARTIBGA SOLISH VA QONUNCHILIKKA TAKLIFLAR

Xomidova Oyshaxonim Ulug`bek qizi

*Toshkent davlat yuridik universiteti Xalqaro huquq va qiyosiy huquqshunoslik
fakulteti 2-bosqich talabasi*
oyshaxonxomidova@gmail.com

Annotatsiya: *Maqolada Qadimgi Rimning XII jadvalida keltirib o'tilgan yerlar, yo'llar, chegaralar to'g'risidagi qonunlarini (qoidalarini) O'zbekiston Respublikasi qonunchiligida qo'llab, mamlakat avtomobil yo'llari sifatini yaxshilash, ularning chidamlilik va hayot siklini uzaytirish haqida yechimlar keltirib o'tilgan.*

Kalit so'zlar: *XII jadval qonunlari, avtomobillar yo'llari, asfalt yo'llar, qonunchilik hujjatlari, sement-beton yo'llar, chidamlilik, sifat.*

Kirish

Odamzot g'ildirakni ixtiro qilganidan beri aravalar yaxshi harakatlanishi, belgilangan manzilga tezroq va xavfsizroq yetib borishi uchun yo'llar, ko'priklar holatiga katta e'tibor berganlar. Zamon rivojlanib borgani sari avtomobillar, yuk mashinalari va boshqa mexanik harakatlanuvchi vositalar uchun ma'lum bir talablarga javob beradigan yo'llar qurila boshladi. Biroq, ushbu yo'llar issiqlikning ta'siri, suv bosimi hamda boshqa holatlar natijasida uzoq vaqt turmaydi va surunkali ta'mirlashni talab etadi. Shuning uchun odamlar uzoqqa boradigan, turli ofatlarga dosh beradigan yo'llar haqida uzoq vaqt o'ylab kelishgan. Hozirda O'zbekiston hududida asfalt yo'llar muammosi eng dolzarb muammolardan biri hisoblanadi. Asfalt yotqizish natijasida qo'yilayotgan xatolar, umuman, yotqizilayotgan asfaltning o'zi sifatsizligi natijasida qurilayotgan yo'llar nari borsa 2-3 oydan so'ng yaroqsiz holga kelmoqda. O'zbekiston so'nggi paytlarda tranzit transporti uchun muhim markazga aylanib boryapti. Bunda avtomobillarda yuk tashish hajmi sezilarli darajada oshishi kutilmoqda. Shuningdek, aholining keng miqyosda shaxsiy avtomobillarni sotib olishi asfalt yo'llarga bo'lgan talabni oshishiga sabab bo'lmoqda. Shuning uchun O'zbekiston Respublikasi qonunchiligiga o'zgartirish kiritib, avtomobil yo'llari to'g'risidagi normalarga yangilik kiritish lozim. Bunda Qadimgi Rimning XII jadval qonunlarining yerlar, yo'llar va chegaralar haqidagi XII jadvali bizga yordam beradi.

Asosiy qism

Qadimgi Rimning XII jadvalida mamlakatda qurilayotgan yo'llarning holati, qanday o'lchamda bo'lishi keltirib o'tilgan. Shuningdek, qurilayotgan yo'l boshqa odamlarning xususiy mulkiga zarar yetkazmasligi uchun ulardan ma'lum bir uzoqlikda qurilishi ham belgilab o'tilgan. XII jadval qonuni bo'yicha to'g'ri yo'llarning kengligi 8 fut (1 fut = 3.2 metr), burilishlar uchun 16 fut qilib belgilangan. *Gayning*